

Høringsuttalelse fra Norsk filmfond

EVALUERING AV NORSK FILMUTVIKLING – FORSLAG TIL ALTERNATIVE MODELLER FOR ORGANISERING AV OPPGAVER

Norsk filmfond har mottatt til høring en evaluering av Norsk filmutvikling som gtl management v/Gunnar Thon Lossius har gjort for Kultur- og kirke departementet. Utredningen konkluderer med at det er behov for en større målretting av Norsk filmutviklings forskjellige kompetansegivende tilbud. Den tar til orde for at virksomheten rendyrker sin rolle som initiativtaker, planlegger og tilrettelegger av et helhetlig utviklingstilbud for norske filmarbeidere. Den anbefaler videre at Norsk filmutvikling opprettholder sitt navn og identitet som selvstendig og uavhengig organisasjon, men at institusjonen forvaltningsmessig legges til Norsk filmfond som en autonom organisasjonsenhet, med øremerkede midler og et selvstendig "repertoaransvar".

Behov for videreføring av oppgaver

Norsk filmfond mener utredningen gir et godt bilde av Norsk filmutviklings virksomhet, graden av måloppnåelse og bransjens vurderinger. Rapporten viser til bred enighet i bransjen om behovet for denne typen tilbud, mens det er et stort, og i stor grad motstridende mangfold av oppfatninger mht hvordan Norsk filmutvikling forvalter virkemidlene og innretningen på tilbudene. Brukerne er imidlertid gjennomgående svært tilfredse.

Utredning er svært tydelig i anbefalingene om at statens engasjement og ressurstilførsel til den typen oppgaver Norsk filmutvikling har ivaretatt ikke må svekkes, men midlene må i større grad kanaliseres til samarbeidende institusjoner og andre eksterne læremiljøer. Og Norsk filmutvikling bør rendyrke sin rolle som planlegger og tilrettelegger av utviklingstiltak og utdanningstilbud. Vi er enige i dette, og er samtidig enige i flere av forslagene utredning presenterer med tanke på å styrke det tilbudet som gis.

Alternative organiseringsmåter

Utredning foreslår at Norsk filmutvikling skal organiseres som en autonom enhet i Norsk filmfond, med egne budsjetttrammer direkte fra kulturdepartementet. Dette er en løsning det så vidt vi forstår ikke er hjemmel for forvaltningsmessig. Valget står således mellom å videreføre Norsk filmutvikling som en egen virksomhet, legge virksomheten til en annen statlig virksomhet som en egen avdeling eller overføre ansvaret for oppgavene til en annen virksomhet.

Det er gode argumenter for å videreføre Norsk filmutvikling som egen virksomhet. Skal dette derimot ikke gjøres, slik utredning anbefaler, bør hovedargumentene være følgende:

- Det oppstår faglige synergieffekter ved å legge virksomheten eller ansvaret for oppgavene til en annen institusjon som arbeider med tilstøtende oppgaver.
- Det oppnås rasjonaliseringsgevinster (vil være størst dersom det kombineres med det første punktet).
- Kulturdepartementet ønsker av styringsmessige årsaker å forholde seg til større enheter.

Norsk filmfond forutsetter at kulturdepartementet vil basere et evt valg om å legge Norsk filmutvikling under en annen statlig virksomhet på faglige vurderinger og ikke på rasjonaliseringsgevinster alene. Og skal en sammenslåing bidra til å utnytte det statlige

virkemiddelapparatets samlede kunnskap og kompetanse best mulig, må det nødvendigvis skje ved å legge Norsk filmutvikling til en virksomhet som også forholder seg aktivt til det norske produksjonsmiljøet. Det finnes da kun to reelle alternativer: Den norske filmskolen og Norsk filmfond.

Norsk filmutviklings utfordringer har endret seg etter at også Norge har fått en filmskole, og kurs- og etterutdanningstilbudet virksomheten gir må nødvendigvis ses i sammenheng med det tilbudet både filmskolen og andre film- og tv-utdanninger gir. Det er all grunn til å tro at det i fremtiden vil bli etablert substansielle etterutdanningstilbud her i landet uavhengig av hva som skjer med Norsk filmutvikling, og dette må koordineres med aktivitetene til Norsk filmutvikling. Vi har imidlertid forståelse for at utreder argumenterer mot at Norsk filmutvikling legges under Den norske filmskolen slik situasjonen er i dag, og synet på at dette ikke vil være noen god organisatorisk løsning forsterkes av det forhold at virksomhetene er underlagt to ulike departementer.

Nåværende samarbeid mellom Norsk filmutvikling og Norsk filmfond

Norsk filmfond har den senere tiden hatt et svært godt samarbeid med Norsk filmutvikling på flere områder. Dette gjelder bl.a. dialogen mellom virksomhetenes konsulenter, novellefilmordningen, satsingen i Trondheim kalt "Skudd i mørket", samt at fondets ulike medarbeidere har blitt trukket inn i planleggingen og gjennomføringen av tilbud under Norsk filmutviklings ulike virksomhetsområder. Nylig har man avholdt en seminarrekke om tv-dramatikk, et område som representerer noe nytt for begge parter, ettersom ingen av institusjonene tidligere har definert utvikling av tv-serier som en integrert del av sine virksomhetsområder. Det er også et svært tett samarbeid mellom MEDIA Desk Norge og Norsk filmutvikling.

Samarbeidet mellom Norsk filmutvikling og Norsk filmfond faller naturlig ettersom de to institusjonene arbeider mot den samme målgruppen – den profesjonelle norske film- og tv-bransjen. Institusjonenes fokus er imidlertid forskjellig ved at Norsk filmutvikling i hovedsak skal sørge for utvikling av filmskapere, mens Norsk filmfond skal sørge for utvikling av filmer. Det klare unntaket er manuskriptstøtteordningen, som uavhengig av organisering må ses i sammenheng med Norsk filmfonds virksomhet.

Det er svært viktig at det gode samarbeidet mellom Norsk filmutvikling og Norsk filmfond ikke svekkes gjennom en ny organisering av Norsk filmutviklings virksomhet. En evt alternativ organisasjonsmodell bør snarere bidra til å styrke de faglige relasjonene, etablere nye samarbeidsplattformer og øke kompetanseoverføringen fagpersonalet imellom.

Norsk filmutvikling som en del av Norsk filmfond

De tre hovedargumentene for å legge Norsk filmutvikling til en annen statlig virksomhet vil alle kunne oppnås ved at virksomheten slås sammen med Norsk filmfond:

- Det gode faglige samarbeidet som eksisterer mellom virksomhetene i dag har et uutnyttet potensiale som kan realiseres fullt ut gjennom en sammenslåing. De to virksomhetene vil ha unik kunnskap og kompetanse på sine respektive områder som i stor grad vil supplere hverandre og som vil kunne bidra til å heve kvaliteten på det daglige arbeidet begge steder.
- Det vil være rasjonaliseringsgevinster og muligheter for å forbedre de eksisterende tilbudene ved å slå sammen virksomhetene. Dette gjelder både økonomiske og administrative rutiner, informasjonsbehandling, kvalitetssikring og håndteringen av

selve søknadsprosessene, hvor f.eks MEDIA Desk Norge kan overta behandlingen av søknader om tilskudd til deltakelse på kurs i utlandet.

- Det er forståelig at Kulturdepartementet av styringshensyn ønsker å forholde seg til færre og større enheter, og ikke flere enheter som arbeider innenfor samme virksomhetsområde. Det vil fra et slikt synspunkt være nærliggende å samle det statlige engasjementet rettet mot det norske film- og tv-produksjonsmiljøet i en virksomhet.

Norsk filmutviklings virksomhet og virkemidler

Utredning tar i sin gjennomgang av Norsk filmutviklings virksomhet og virkemidler spesielt for seg kursvirksomheten, møteplassen og manuskriptstøtteordningen. Vi vil derfor kort knytte noen kommentarer til disse.

a) Kursvirksomheten

Kursvirksomheten skal bidra til å forløse og styrke det kreative og tekniske potensialet i det profesjonelle, norske film- og tv-produksjonsmiljøet. Og dette må skje gjennom et utfordrende og relevant etterutdanningstilbud som til enhver tid er oppdatert og målrettet i forhold til de rådende behov. Ambisjonsnivået må legges høyt. Det er viktig å gi et tilbud som er attraktivt for de fremste fagpersonene i landet. Det bør og skal være konkurranse om å få delta på kursene. De pedagogiske ressurspersonene må hentes fra de fremste miljøer, både nasjonalt og internasjonalt. Norsk filmutvikling bør i større grad rendyrke sin kompetanse som premissleverandør og tilrettelegger.

b) Møteplassen

Norsk filmutviklings funksjon som møteplass er viktig for nettverksbygging og for å bygge broer mellom ulike miljøer og fagpersoner, men det er vår oppfatning at det her er mer å hente. Den enkeltes utbytte av deltakelse på kurs er ikke bare avhengig av kursholder og tematikk, men i stor grad også av de andre kursdeltakerne – hvem de er, hvordan de bidrar, tilstedeværelse osv. Det er også viktig å la møteplassen få en betydning i forhold til andre kunstneriske miljøer og bransjer.

c) Manuskriptstøtteordningen

Det er med glede vi har fått referert resultatene av Norsk filmutviklings målretting og spissing av manuskriptstøtteordningen. Konsentrasjonen om færre forfattere og bevisstgjøringen av veien mot ferdig film har tydelig bidratt positivt. Det er av stor betydning for det norske filmmiljøet at den forfatterbaserte ordningen videreføres, men det er samtidig et viktig skritt i riktig retning at Norsk filmutvikling nå i større grad stimulerer forfatterne til å knytte regissører og produsenter til prosjektene på et tidlig stadium.

Norsk filmfond er opptatt av å styrke manuskonsulentenes integritet og at de tar sine valg uten påvirkning fra andre konsulenter. Vi er også opptatt av at behandlingstiden blir raskest mulig og at konsulentene kontinuerlig er tilgjengelige for søkerne. Det bør i den forbindelse vurderes om konsulentenes engasjementer skal utvides til hele stillinger, slik at det å være manuskonsulent ikke blir en sideordnet aktivitet. Vår erfaring tilsier dessuten at det er hensiktsmessig at konsulenter har egne budsjetttrammer og mulighet til å tildele midler direkte.

Økonomisk trygghet

Det er viktig med en økonomisk trygghet i programarbeidet dersom Norsk filmutvikling skal bli et kompetansesenter med en distinkt og ambisiøs kvalitetsprofil. Således er det

nødvendig at aktivitetene ikke rammes av økonomiske innstramninger på andre felt dersom Norsk filmutvikling blir lagt under en annen virksomhet. Dette kan gjøres ved øremerking, men Norsk filmfond mener det er bedre å sikre økonomisk forutsigbarhet ved at de midlene som går til kompetanseutvikling budsjetteres som driftsmidler over post 01.

Manuskriptstøtteordningen bør derimot ikke føres som driftsmidler, men belastes fondsbudsjettet som andre tilskuddsordninger. Det er imidlertid liten grunn til bekymring for en reduksjon av midlene som går til denne ordningen hvis Norsk filmutvikling blir lagt til Norsk filmfond. Det er snarere grunn til å vurdere om en del av de midlene som i dag går til produsentene som utviklingsmidler bør kanaliseres gjennom manuskonsulentene, dvs at ordningen tilføres mer midler.

Talentutvikling

Flere utviklingstiltak og samtlige tilskuddsordninger til filmproduksjon omfatter elementer av både filmutvikling og utvikling av filmskaper(e). Tydeligst kommer dette til uttrykk gjennom kortfilmstøtten (fiksjon). Samtidig er det grunn til å spørre om dagens tilskuddsordninger fanger opp de behovene som eksisterer i skjæringspunktet mellom Norsk filmutvikling og Norsk filmfond. I Danmark er det nylig etablert en ny tilskuddsordning som foreløpig bærer navnet Talentutvikling, og i omtalen av denne ordningen heter det:

Formålet med Talentutvikling er at støtte og inspirere utviklingen af filmens formsprog og fortælling, så dansk film bevarer og styrker sin dynamik og diversitet. Det skal sikres, at nye generationer af filmfolk ikke forfalder til konventionelle overleverede udtryk, men til stadighed stræber efter at afsøge grænser og skabe nye oplevelser for publikum, hvad enten det sker i biografen eller foran tv-skærmen. Talentudvikling skal forstå at udnytte talenternes energi og retning frem for at styre talenterne i bestemte retninger.

Den nyansatte lederen for Talentutvikling ga følgende uttalelse i forbindelse med sin tiltredelse:

Der findes en perlerække af talenter blandt de nye generationer af filmfolk. De kommer både fra Filmskolen og bredt fra det kreative filmmiljø, og de står og er ved at koge over af energi efter at vise, hvad dansk fiktion rummer af nytænkning og visioner både på film og tv. Denne ordning skal støtte og udvikle det bedste af alt dette nye, og også være et åndehul for de etablerede filmfolk, der har ambitioner om at eksperimentere med helt nye udtryk. Ambitionerne skal være høje, for visionen er at fortsætte den positive udvikling, der har givet dansk fiktion, både på film og tv, et så markant kvalitetsløft de seneste år.

Norsk filmfond finner danskenes Talentutvikling svært interessant og er overbevist om at en slik tilskuddsordning vil kunne tilføre den norske filmen uvurderlig stimulans og et viktig løft videre. Vi vil derfor anbefale at det settes av midler til en tilsvarende tilskuddsordning i forbindelse med statsbudsjettet for 2004, en tilskuddsordning som vil finne sin naturlige plass i Norsk filmutvikling dersom denne inngår som en egen avdeling i Norsk filmfond.

Konklusjon

Norsk filmfond mener det er viktig å ikke svekke statens engasjement og tilførselen av ressurser til den typen oppgaver Norsk filmutvikling ivaretar. Vi er enige i anbefalingen om en større målretting av de forskjellige kompetansegivende tilbudene og bruk av samarbeidende

institusjoner og andre eksterne læremiljøer. Norsk filmutvikling bør reddyke sin rolle som planlegger og tilrettelegger av utviklingstiltak og utdanningstilbud.

Dersom Norsk filmutvikling ikke blir videreført som egen virksomhet, vil vi anbefale at virksomheten legges til Norsk filmfond som en egen avdeling. Norsk filmfond er det naturlige stedet fordi de faglige synergieffektene og rasjonaliseringsgevinstene da vil bli størst.

Skal Norsk filmutvikling bli et kompetansesenter med en ambisiøs kvalitetsprofil er det viktig med en økonomisk trygghet for virksomheten. Dette bør ivaretas ved at midler til kompetanseutvikling budsjetteres som driftsmidler.

Den norske filmbransjen har udekkede behov i skjæringspunktet mellom virksomhetsområdene til Norsk filmutvikling og Norsk filmfond. En videreutvikling av det statlige støtteapparatet i dette grenselandet for å stimulere til en kontinuerlig utvikling av den norske filmens form og uttrykk, vil være en av de viktige filmpolitiske oppgavene fremover. I Danmark er disse utfordringene møtt med en ny tilskuddsordning kalt Talentutvikling, og vi vil anbefale at en tilsvarende ordning også blir et nytt norsk satsingsprosjekt.

Oslo, 05.08.03
Stein Slyngstad